

קרן זרה בחושר אור לישירים

מתורתו אביד יעקב של צדיק

משנתו של מרן רבי יעקב אביחצירא זי"ע | על דרך הפשט
לקט דרושים ומאמרים, בביאור פשט מצוות התורה וענייני עבודת השי"ת
שנלקטו מכל ספריו הק'

גליון מס' 8 ♦ פרשת ויקרא התשע"ז

הנהגות למתפלל כדי שתהיה תפילתו רצויה

ואם מנחת מרחשת קרבנך סלת בשמן תעשה. והבאת את המנחה אשר יעשה מאלה לה' והקריבה אל הכהן והגישוה אל המזבח. והרים הכהן מן המנחה את אֶזְכָּרְתָּהּ וְהִקְטִיר המזבחה אֶשֶׁה רִיחַ נִיחַח לַה'. והנותרת מן המנחה לאהרן ולבניו קֹדֶשׁ קִדְשִׁים מֵאִשִּׁי ה' (ויקרא ב' ז-י). זה בא לרמז על התפלה, דצריך אדם להתפלל אותה בלב שלם, שיסיר מלבו כל המחשבות המטרידות אותו, דעקר התפלה בלב היא. וצריך שיקים מאמר התנא עליו השלום (אבות פ"ב מ"ט), אל תעש תפלתך קבע אלא רחמים ותחנונים לפני המקום. וצריך לסדר התפלה לאט מלה במלה, ויתבונן בפרוש מה שמוציא בשפתיו. והנה גדולה התפלה מאד מאד, כי עקר יחוד העולמות למעלה והשפעתם היא בשעת התפלה:

וזהו שצאמר (ויקרא ב' ז) 'ואם מנחת מרחשת קרבנך, מרחשת רומז על התפלה שרוחש אדם ומבטא בשפתיו. עוד, מרחשת גימטריא 'תפלות אל' עם הכולל. וצריך שתשמר עצמך בשעת התפלה מכל מחשבות המטרידות אותך, וזהו סלת. שתהיה התפלה כסלת, נקיה מכל מחשבה זרה שאינה מענין התפלה. ועוד, 'הלב' במלוי קצה ה"ה למ"ד פי"ת גימטריא סולת, לרמז, דסלת רומז ללב שיהיה מנקה מכל סיג בשעת התפלה כסלת נקיה. והדברים של תפלה שאינה מוציאה בפיו אל תוציאם במוצה, רק לאט, ואל תעשה תפלתך קבע, אלא רחמים ותחנונים לפני המקום, וזהו שצאמר בשמן תעשה:

תפילה כראוי עולה קרבן לה'

וכשתהיה תפלתך באפן זה בלב ובשפתים טהורים, אז ראוי להביאה מנחה לה' ולא תדחה. וזהו שצאמר והבאת את המנחה היא התפלה, אשר יעשה מאלה שגשגית בלב ובשפתים טהורים, זאת ראוי לבוא לפני ה'. והקריבה המתפלל, אל הכהן דא מיכאל כהנא רבא, והגישוה אל המזבח, מזבח של מעלה:

(פיתוחי חותם, פרשת ויקרא)

המתפלל צריך שייהא בעל תשובה

ונפש כי תקריב קרבן מנחה לה' סלת יהיה קרבנו ויצק עליה שמן ונתן עליה לבנה (ויקרא ב' א). אף באמת דלאו כל אפיא שוין, דאין המתפלל גורם שיתמקדו הדינים רק אם יהיה בעל תשובה, סר מרע ועושה טוב, אבל אם הוא חייב לפני המקום ולא שב מרשעו אין זה מבורך אלא מנאץ, ועליו צאמר (תהלים נ' טו) 'ול'שע אומר אלהים' וכו'. וזה שאמר סלת יהיה קרבנו, דהינו דזה המתפלל שיתמקדו הדינים על ידו צריך שיהיה נקי כסלת נקיה, וסלת נמי גימטריא 'תמים', דצריך שיהיה תמים עם ה' בלא עין:

המתפלל צריך לכוין עד כמה שידו מגעת

ועוד, צריך שתהיה מחשבתו ולבו פאחד עם התפלה שהיא עבודה שכלל, כמו שצאמר (דברים יא ט) 'ולעבדו בכל לבבכם', שלא יהיה מחשב בהכלי העולם בשעת התפלה. וזהו ויצק עליה שמן, שמן גימטריא זו היא המחשבה עם הכולל. ועוד, צריך שתהיה בכונה, אם הוא בעל הסוד יכון כפי שידו מגעת, ואי לא בר הכי הוא יכון פרוש המלות שמוציא בשפתיו, וזהו ונתן עליה לבנה, לבנה גימטריא 'כוננה':

(מחשוף הלבן, פרשת ויקרא)

המאכיל עניים על שולחנו, יאיר להם פנים

ואם מנחה על המחבת קרבנך, סלת בלולה בשמן מצה תהיה. פתות אתה פתים, ויצקת עליה שמן. מנחה הוא (ויקרא ב' ו). גם זה רומז על הצדקה, על מי שמאכיל העניים על שולחנו. דצריך להסבירם בסדר פנים לפות, ולדבר על לשם דברים רבים, והכל בלב טוב שלא יקדו בהם ולא ימאס אותם, וישבר להם הפת חתיכות חתיכות כדי שידעו שבעין יפה הוא נותן להם, ועל זה צאמר (שעיה נח ז) 'הלא פרס לרעב לחמך', שיעשה הפת לפניו פרוסות פרוסות (וזהו ח"ב קצ"ח):

וזה הוא שאמר ואם מנחה על המחבת קרבנך, מנחה היא מצות הצדקה כמו שכתבנו. על המחבת הוא השלחן, דומיא דמחבת, ועוד מחבת עם הכולל גימטריא באכלי שלחן. דהינו שמאכיל העניים על שולחנו. גם זה צריך שתהיה סלת שתתן לו מן המבורך ולא השירים. ועוד, בלולה בשמן דבר על לבו דברים רבים שנמשלו לשמן. ויהיה בלב טוב, דומיא דמצה דכלה מצד יצר הטוב בלי תערכת יצר הרע, וזהו מצה תהיה. ועוד, פתות אתה פתים, דהינו הפת שתתן לפני העני, עשה אותה פתיתין פתיתין כדי שיפיר העני שבעין טובה אותה נותן לו ויאלל וישבע. וגם אחר שתעשה הפת חתיכות חתיכות, דבר לו דברים רבים [וכו']:

(פיתוחי חותם, פרשת ויקרא)

תורה לשמה מתשת כוחו של היצר הרע

ואם תקריב מנחת בכורים לה' אביב קלוי באש גרש כרמל תקריב את מנחת בכוריה. ונתת עליה שמן ושמת עליה לבנה מנחה הוא. והקטיר הכהן את אֶזְכָּרְתָּהּ מִגִּרְשָׁהּ וּמִשְׁמֶנָּה עַל כָּל לִבְנֶתָהּ אֶשֶׁה לַה' (ויקרא ב' יד-טז). זה בא לרמז על התורה, שהיא קדמה לעולם אלפים שנה. והנה, הצרי הגדול המתיש כח יצר הרע הוא התורה, וכמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (מקדוש ל'): אמר הקדוש ברוך הוא, בראתי יצר הרע בראתי לו תורה תכלין. אבל כעין שיהיה לו מדה לשמה. והנה 'לשמה' היא 'לשם ה'א', דהתורה היא לתקון ה'א', וצריך שיהיה, על ידי למוד תורה ומעשים טובים:

כשלומד לשמה ובעונה ויראה נקראת התורה שלו

וזהו שצאמר ואם תקריב מנחת בכורים היא התורה שהיא בכורתו של עולם, וזו היא המעלה שבמנחות. אביב קלוי באש, אביב אותיות 'בכא', רומז על יצר הרע שהוא המביא בכא ויללה לעולם. ועל ידי תורה הוא נשרף ומתבטל, וזהו קלוי באש, אביב שהוא יצר הרע, קלוי באש התורה הנקראת אש, כי אין מי ששורפו ומתיש כחו כמו התורה. באמת בעיני שלמד אותה לשמה בעונה ויראה, וזהו שצאמר גרש כרמל, גרש הוא לשון גירסא כמשמעו, כרמל אותיות 'ר' מל', מלשון ר'ה, שיהיה ר'ה וטען, 'מל' לשון מלא, שיהיה מלא יראת ה'. וכשילמד תורה על דרך זה, אז ראוי לקרב לפני ה', וזהו תקריב את מנחת בכוריה, דמתחלה קרי לה מנחת בכורים, והדר קרי לה מנחת בכוריה, אלא בא לרמז, דקדם שלמד לשמה, 'בכורים' סתם, ועכשו שלמד לשמה נקראת 'בכוריה' של אדם, וזה כמו 'בתורת ה' חפצו ובתורתו' (תהלים א' ב):

יטרה בלימוד עד שידע כל דבר על בוריו

ונתת עליה שמן, בא לרמז דיסגל עמה מעשים טובים, על דרך 'ושמן על ראשך אל יחסר' (קהלת ט' ח). ושמת עליה לבנה, שיהיה טורח עד שידע כל דבר ודבר על בריו מלבן. ועוד, לבנה רומז שיהיה לבו שלם, ועוד, לבנה גימטריא 'אני יהוה' המפיר מחשבות הלב, ובזה תקרא מנחה היא:

לימוד התורה כראוי עולה לפני ה'

והקטיר הכהן דא מיכאל כהנא רבא, את אֶזְכָּרְתָּהּ, דהינו שמעלה זכרונה לסוכה לפני ה'. ועוד, אֶזְכָּרְתָּהּ קרי בה 'אזכרת ה'א', כמו שכתבנו דהלומד תורה לשמה היא לשם ה'א', דהינו לתקון ה'א'. מגרשה דהינו מהגירסא, שכוונתו לתקון ה'א', ומשמנה גם הוא 'משמן ה'א', הכל לתקון ה'א'. על כל לבנתה, שירד ללבון ההלכה, והכל לבו לשמים, ואז הוי אשה לה':

(פיתוחי חותם, פרשת ויקרא)

עיקר החורבן הוא על ביטול תורה

ויקרא אל משה וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר (ויקרא א' א). עוד יש לומר על האל"ף זעירא, דהנה רבותינו זכרונם לברכה אמרו (וזהו ח"ב ז') דמה שצאמר וידבר ה' אליו מאהל מועד לאמר, שהקדוש ברוך הוא דבר עמו על עסקי אהל מועד, שעתיד להתמשכן בעונותיהם של ישראל. ואפשר, דזה רמז באל"ף זעירא, והוא, דהנה מציעו דעקר החרבן הוא על בטול תורה, כמו שצאמר (ירמיה ט' יא-יב) 'על מה אבדה הארץ וגו', ויאמר ה' על עזבם את תורתי. ומצינו, שאות אל"ף מורה על למוד תורה, כמו שאמרנו רבותינו זכרונם לברכה (שבת ט"א) 'אל"ף ביי"ת, אלף בינה. ולפיכך באה האל"ף זעירא, להורות דגרמא בנקיין להתמשכנות הבית הוא מפאת שיתבטלו מעסק התורה:

(פיתוחי חותם, פרשת ויקרא)